

SPIS TREŚCI

Oświadczenie	2
1. Uprawnienia budowlane	3
2. Izba Inżynierów Polskich	3
3. Opis techniczny	4
4. Zasilanie	5
5. Zakres robót objętych projektem	5
6. Instalacje w budynku	5
7. Instalacja telewizyjna	6
8. Ochrona od porażeń, połączenia wyrównawcze	6
7. Obliczenia	6
8. Ochrona odgromowa	7
9. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracach instalacyjnych	9
10. Uwagi końcowe	9

Oświadczenie

Oświadczam, że projekt elektryczny budowlany "Rozbudowa budynku mieszkalnego dwurodzinnego ze świetlicą wiejską ze zmianą sposobu użytkowania poddasza na poddasze użytkowe" instalacji elektrycznej zlokalizowanym w Jaśki 18 gm. Olecko został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

1. Uprawnienia budowlane

URZĄD WOJEWODZKI
w Suwałkach

(pieczęć)

Nr SUW - 87/94

Suwałki, dnia 4 grudnia 1994 r.

Decyzja o stwierdzeniu przygotowania zawodowego

do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 2 ust. 2 pkt 2, § 5 ust. 2, § 6 ust. 3^{§ 7} i § 13 ust. 1 pkt. 4 lit. "d" rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. z późniejszymi zmianami w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 46) stwierdza się, że: Obywatel(ka) WOJCIECH ŁAPUCKI (imię i nazwisko)

technik elektryk

(tytuł naukowy - zawodowy)

urodzony(a) dnia 21 kwietnia 1965 r. w Olecku

posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnej funkcji

----- kierownika budowy i robót -----

(rodzaj funkcji)

w specjalności instalacyjno - inżynieryjnej -----

(rodzaj specjalności techniczno-budowlanej)

w zakresie instalacji elektrycznych -----

(specjalizacja zawodowa)

Obywatel(ka) Wojciech Łapucki jest upoważniony(a) do:
(imię i nazwisko)

- 1/ kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów instalacji oraz oceniania i badania stanu technicznego w zakresie instalacji elektrycznych - o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych,
- 2/ sporządzania w budownictwie jednorodzinnym, zagrodowym oraz w innych budynkach o kubaturze do 1000 m³ projektów instalacji elektrycznych - o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych i schematach technicznych. -----

Z UP. WOJEWODY

mgr inż. Andrzej Marcin Łanowski
Przewodniczący Urzędu Wojewódzkiego
Przewodniczący Komisji

2. Izba Inżynierów Polskich

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

WAM-DN4-5G2-Q4Q *

Pan Wojciech Łapucki o numerze ewidencyjnym WAM/IE/1508/01

adres zamieszkania ul. Sienkiewicza 6, 19-400 Olecko

jest członkiem Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2018-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2017-12-15 roku przez:

Mariusz Dobrzeński, Przewodniczący Rady Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 3 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piiib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

3. Opis techniczny

Do projektu instalacji elektrycznej rozbudowa budynku mieszkalnego dwurodzinnego ze świetlicą wiejską ze zmianą sposobu użytkowania poddasza na poddasze użytkowe budynku Gminy Olecko w miejscowości Jaśki 18.

4. Zasilanie

Budynek zasilany będzie z przyłącza napowietrznego istniejącego według istniejących umów w PGE Dystrybucja i Obrót. W celu zasilenia lokali mieszkalnych nr 3 i 4 oraz układ pomiarowy administracyjny należy wystąpić o wznowienie układów pomiarowych do PGE Dystrybucja i odpowiedni Obrót.

- napięcie sieci zasilającej 400/230V
- moc szczytowa budynku $P_{sz}=46kW*0,533=24,52kW$
- ochrona od porażeń: szybkie samoczynne wyłączenie zasilania plus wyłączniki przeciwporażeniowe różnicowo-prądowe oraz połączenia wyrównawcze główne i miejscowe
- układ zasilania budynku – TN-C
- pomiar energii czynnej – bezpośredni 5 x 1-fazowy, 1 x 3-fazowy.
- zaprojektowano wewnętrzne linie zasilające YDY 5x6mm² od pomiarów do projektowanych rozdzielnic RM-1, RM-2, RM-3(6), RM-4(8), YDY 3x6mm² do R-ŚW,

5. Zakres robót objętych projektem

Niniejszy projekt przewiduje wykonanie następujących robót:

- montaż instalacji elektrycznej gniazdkowej i oświetleniowej,
- montaż osprzętu elektrycznego,
- montaż rozdzielni RM-1, RM-2, RM-3(6), RM-4(8), R-ŚW,
- montaż rozdzielni licznikowej głównej RL/6L,
- wykonanie połączeń wyrównawczych głównych i miejscowych i Głównej Szyny Uziemiającej,

6. Instalacje w budynku

Obwody oświetleniowe wykonać przewodami YDYżo 3x1,5mm² (oprawy, zwisy) i YDYżo 4x1,5mm² w wykutych bruzdach o głębokości pozwalającej przykryć przewody warstwą 0,5cm tynku. Obwody gniazd wtyczkowych wykonać przewodami YDYżo 3x2,5mm² w wykutych bruzdach o głębokości pozwalającej przykryć przewody warstwą 0,5cm tynku. Instalować gniazda podwójne podtynkowe z bolcem ochronnym. Instalacja układana w ścianach szkieletowym drewnianych lub stalowych wykonać w osłonie rur FGL samogasnących.

Wypusty oświetleniowe zakończyć kostkami połączeniowymi.

Łączniki montować na wysokości 1,2m od podłogi, gniazda wtyczkowe w pokojach na wysokości 0,3m od podłogi, w kuchni na 1,2m.

Gniazda bryzgoszczelne IP44 w pomieszczeniu łazienek montować na wysokości 1,3m od posadzki.

Zabezpieczenie przeciążeniowo-zwarciove i przeciwporażeniowe obwodów zasilających wykonać wyłącznikami różnicowo-prądowymi i wyłącznikami zwarcioowo-przeciążeniowymi, wyłączniki umiejscowić w rozdzielniach R-M i R-ŚW.

Obwody zasilające rozdzielnie RM (rozdzielnia 1x18) wykonać przewodem YDY 5x6mm², rozdzielnię R-ŚW przewodem YDY 3x6mm².

Instalację administracyjną wykonać jako wtynkową. Obwody wychodzące z komory administracyjnej zakończyć oprawami ledowymi 10-12W z czujnikami ruchu i zmierzchu

mikrofalowymi. Czas świecenia opraw w pomieszczeniu piwnicznym wydłużyć do co najmniej 5 minut, w korytarzach klatki schodowej i przed wejściem do budynku czas ustawić na pół minuty.

W pomieszczeniu świetlicy zastosować oprawy rastrowe ze świetłówkami LED o mocy 4x10W 4000K, kinkiety ze źródłem światła LED GU10 2x10W.

W pomieszczeniach sanitarnych świetlicy wiejskiej zamontować grzejniki ściennie konwektorowe o mocy 1000W.

7. Instalacja telewizyjna

Wzmacniacz antenowy umieścić na poddaszu. Zasilanie wzmacniacza wykonać oddzielnym obwodem z rozdzielni administracyjnej. Instalację w budynku wykonać przewodami RG6 w tynku. Obwody telewizyjne w pokojach zakończyć gniazdami antenowymi końcowymi.

Od wzmacniacza do anteny ułożyć przewody 2xRG6 w RL28. wyprowadzenie na dach zakończyć fajką.

Na kominie dachu zamocować uchwyt z anteną telewizji naziemnej.

8. Ochrona od porażen, połączenia wyrównawcze

Jako ochronę od porażen zastosowano szybkie wyłączenie zasilania. W rozdzielnicy licznikowej dokonać podziału PEN na PE i N. Całość instalacji w lokalach wykonać z dodatkowym przewodem PE. Przewody ochronne połączyć z bolcami gniazd wtykowych i konstrukcjami rozdzielni mieszkaniowych RM. Instalację w lokalach dodatkowo zabezpieczyć wyłącznikami ochronnymi różnicowo-prądowymi. W łazienkach i kuchniach wykonać miejscowe połączenia wyrównawcze łącząc między sobą, a następnie z przewodem PE wszystkie przewodzące rury i urządzenia. Przewód PE łączący miejscowe połączenia wyrównawcze wyprowadzić z rozdzielni mieszkaniowych RM.

7. Obliczenia

L.p.	Nazwa urządzenia	ilość	Moc kW	Moc zainstalowana kW
Rozdzielnia RM (powtarzalne przy zwiększeniu mocy przyłączeniowej do 13kW)				
1.	Oświetlenie	5	0,6	0,60
2.	Gniazda 230V	8	5	6,00
3.	Urządzenia 3-faz	1	9	9,00
			P_z	15,6
			k_j	0,70
			P_{sz}	10,92
			I_{sz}	16,78

W przypadku mocy przyłączeniowej 1-fazowej P=5kW zabezpieczenie Ib=25A.

Obliczenia spadków napięcia dla najdłuższego obwodu gniazda 230V

$$\Delta U_{\%} = \frac{2 \cdot 100 \cdot P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U^2} = \frac{2 \cdot 100 \cdot 1500W \cdot 42m}{57 \frac{m}{\Omega \cdot mm^2} \cdot 2,5mm^2 \cdot 230V^2} = 1,67\% < 5\%$$

Obliczenia spadków napięcia dla najdłuższego obwodu 400V

$$\Delta U_{\%} = \frac{100 \cdot P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U^2} = \frac{100 \cdot 9000W \cdot 15m}{57 \frac{m}{\Omega \cdot mm^2} \cdot 2,5mm^2 \cdot 400V^2} = 0,59\% < 5\%$$

Dobrano wz zalicznikowy rozdzielni RM dobrany prawidłowo $I_{dd YDY5x6} = 58A$

8. Ochrona odgromowa

I. Podstawa opracowania

1. Zlecenie inwestora
2. Obowiązujące przepisy i normy określające podstawowe zasady ochrony odgromowej:
  - a. PN-86/E-05003/01 „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne”.
  - b. PN-IEC 61024-1 „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Zasady ogólne. 2001.”

II. Zestawienie danych obliczeniowych

S – powierzchnia ogólna obiektu – 282 m²

- l – długość poziomego obrysu obiektu – 72,72 m
- n – współczynnik uwzględniający liczbę ludzi w obiekcie

wg PN-86/E-05003/01

- n = 1 - dla obiektów, w których przewiduje się przebywanie nie więcej niż 1 człowieka na 10 m² powierzchni,
- n = 2 - przy większej liczbie ludzi w obiekcie,

Przyjęto n = 1

- m - współczynnik uwzględniający położenie obiektu

wg PN-86/E-05003/01

m = 0,5 - dla budynków w zwartej zabudowie,

m = 1 - dla pozostałych obiektów

Przyjęto m = 1

- N – roczna gęstość powierzchniowa wyładowań piorunowych [m-2]

wg PN-86/E-05003/01

N = 1,8 * 10⁻⁶ m-2 - dla terenów o szerokości geograficznej powyżej 51°30',

N = 2,5 * 10⁻⁶ m-2 - dla pozostałych terenów kraju.

Położenie obiektu – miejscowość ...Jaśki 18....., ul. ....

Położenie: N ..°..' E ..°..'

Przyjęto N = 1 x 10⁻⁶ m-2

- A - powierzchnia równoważna zbierania wyładowań przez obiekt [m²] – do obliczenia
- p - prawdopodobieństwo wywołania szkody przez wyładowanie piorunowe p=R(Z+K) – do obliczenia

R – współczynnik uwzględniający rodzaj obiektu,

Z – współczynnik uwzględniający zawartość obiektu,

K – współczynnik uwzględniający konstrukcję obiektu,

Współczynniki R, Z i K wg poniższej tabeli

Współczynnik	Określenie	Wartość
R	Budynki mieszkalne, administracyjne itp.	0,10
	Budynki gospodarstw wiejskich i obiektów przemysłowych	0,13
	Kotłownie, stacje pomp itp.	0,14
Z	Wypożyczenie typowe dla budynków mieszkalnych, biurowych, usługowych itp.	0,010
	Wypożyczenie obiektów przemysłowych do produkcji i składowania materiałów niepalnych lub trudno zapalnych	0,015
	Zwierzęta hodowlane w gospodarstwach rolnych	0,020
K	Konstrukcja obiektu oraz pokrycie dachu wykonane z materia-łów niepalnych	0,005

Konstrukcja obiektu oraz pokrycie dachu wykonane z materia-łów trudno zapalnych 0,010
 Przyjęto: $R = 0,1$; $Z = 0,01$; $K = 0,005$

• h - wysokość obiektu [m].

wg PN-86/E-05003/01

Dla obiektów o wysokości h mniejszej niż 10 m należy przyjmować

$h = 10$ m.

Przyjęto $h = 10$ m

III. Obliczenie wskaźnika zagrożenia piorunowego

$W = n \times m \times N \times A \times p$

gdzie:

n - współczynnik uwzględniający liczbę ludzi w obiekcie,

m - współczynnik uwzględniający położenie obiektu,

N - roczna gęstość powierzchniowa wyładowań piorunowych [m⁻²],

A - powierzchnia równoważna zbierania wyładowań przez obiekt [m²],

p - prawdopodobieństwo wywołania szkody przez wyładowanie piorunowe.

Powierzchnię równoważną A określono według wzoru:

$A = S + 4 \times l \times h \times 50 \times h^2$

gdzie:

S - powierzchnia zajmowania przez obiekt [m²],

l - długość poziomego obrysu obiektu [m],

h - wysokość obiektu [m].

$A = 282 + (4 \times 72,72 \times 10 + (50 \times 10^2)) = 8190,8$

Prawdopodobieństwo wywołania szkody p określono według wzoru:

$p = R(Z + K)$

$p = 0,1 \times (0,01 + 0,005) = 0,0015$

Wskaźnik zagrożenia piorunowego:

$W = 1 \times 1 \times 1,8 \times 8190,8 \times 0,0015 = 2,211516 \text{E-}5$

IV. Wnioski

Wg PN-86/E-05003/01 - w zależności od wartości wskaźnika W ustala się trzy stopnie zagrożenia piorunowego:

I. $W < 5 \times 10^{-5}$ - zagrożenie małe, ochrona zbędna,

II. $5 \times 10^{-5} < W < 10^{-4}$ - zagrożenie średnie, ochrona zalecana,

III. $W > 10^{-4}$ - zagrożenie duże, ochrona wymagana.

W rozpatrywanym obiekcie zachodzi zależność I.

=> **Zagrożenie piorunowe jest małe.**

=> **Ochrona odgromowa jest zbędna.**

9. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracach instalacyjnych

Przewidywane zagrożenia mogące występować podczas realizacji robót instalatorskich to porażenie prądem z nieprawidłowo wykonanej tymczasowej instalacji prowizorycznego zasilania budowy, upadek z drabin i rusztowań.

Roboty budowlane elektryczne powinny być wykonywane przez pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje, przygotowanie zawodowe, posiadający stosowne uprawnienia oraz muszą być przeszkolone z przepisów BHP.

Budowę należy zasilć z rozdzielni tymczasowego zasilania (zgodnie z warunkami RE Ełk) wyposażonej w wyłącznik główny zasilania oraz wyłącznik różnicowo-prądowy i zabezpieczenia przeciążeniowo-zwaciowe o prawidłowo dobranych wartościach.

Wykonanie Instrukcji Bezpieczeństwa i ochrony Zdrowia (BIOZ) dla robót w remontowanym budynku należą do obowiązków kierownika budowy, zgodnie z art. 21a Dz.U. 1994 Nr 89 poz. 414.

10. Uwagi końcowe

- Niniejszy opis stanowi integralną część projektu technicznego.
- Po zakończeniu prac wykonać wymagane przepisami pomiary i badania pomontażowe i załączyć jako element dokumentacji powykonawczej.
- Przy wykonywaniu prac stosować materiały i urządzenia posiadające aktualne atesty i certyfikaty dopuszczające do ich stosowania.
- Całość prac wykonać zgodnie z obowiązującymi normami, katalogami, przepisami PBUE i BHP, uzgodnieniami branżowymi oraz „Warunkami technicznymi wykonywania i odbioru robót budowlano-montażowych” cz. V „Instalacje elektryczne” pod nadzorem osoby uprawnionej.

Opracował:
Wojciech Łapucki

SPIS TREŚCI

Oświadczenie	2
1. Uprawnienia budowlane	3
2. Izba Inżynierów Polskich	3
3. Opis techniczny	4
4. Zasilanie	5
5. Zakres robót objętych projektem	5
6. Instalacje w budynku	5
7. Instalacja telewizyjna	6
8. Ochrona od porażeń, połączenia wyrównawcze	6
7. Obliczenia	6
8. Ochrona odgromowa	7
9. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracach instalacyjnych	9
10. Uwagi końcowe	9

Oświadczenie

Oświadczam, że projekt elektryczny budowlany "Rozbudowa budynku mieszkalnego dwurodzinnego ze świetlicą wiejską ze zmianą sposobu użytkowania poddasza na poddasze użytkowe" instalacji elektrycznej zlokalizowanym w Jaśki 18 gm. Olecko został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

1. Uprawnienia budowlane

URZĄD WOJEWODZKI
w Suwałkach

(pieczęć)

Nr SUW - 87/94

Suwałki, dnia 4 grudnia 1994 r.

Decyzja o stwierdzeniu przygotowania zawodowego

do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 2 ust. 2 pkt 2, § 5 ust. 2, § 6 ust. 3^{§ 7} i § 13 ust. 1 pkt. 4 lit. "d" rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. z późniejszymi zmianami w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 46) stwierdza się, że: Obywatel(ka) WOJCIECH ŁAPUCKI (imię i nazwisko)

technik elektryk

(tytuł naukowy - zawodowy)

urodzony(a) dnia 21 kwietnia 1965 r. w Olecku

posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnej funkcji

----- kierownika budowy i robót -----

(rodzaj funkcji)

w specjalności instalacyjno - inżynieryjnej -----

(rodzaj specjalności techniczno-budowlanej)

w zakresie instalacji elektrycznych. -----

(specjalizacja zawodowa)

Obywatel(ka) Wojciech Łapucki jest upoważniony(a) do:
(imię i nazwisko)

- 1/ kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów instalacji oraz oceniania i badania stanu technicznego w zakresie instalacji elektrycznych - o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych,
- 2/ sporządzania w budownictwie jednorodzinnym, zagrodowym oraz w innych budynkach o kubaturze do 1000 m³ projektów instalacji elektrycznych - o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych i schematach technicznych. -----

Z UP. WOJEWODY

mgr inż. Andrzej Marcin Łanowski
Przewodniczący Urzędu Wojewódzkiego
Przewodniczący Komisji Budownictwa

2. Izba Inżynierów Polskich

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

WAM-DN4-5G2-Q4Q *

Pan Wojciech Łapucki o numerze ewidencyjnym WAM/IE/1508/01

adres zamieszkania ul. Sienkiewicza 6, 19-400 Olecko

jest członkiem Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2018-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2017-12-15 roku przez:

Mariusz Dobrzeński, Przewodniczący Rady Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 3 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piiib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

3. Opis techniczny

Do projektu instalacji elektrycznej rozbudowa budynku mieszkalnego dwurodzinnego ze świetlicą wiejską ze zmianą sposobu użytkowania poddasza na poddasze użytkowe budynku Gminy Olecko w miejscowości Jaśki 18.

4. Zasilanie

Budynek zasilany będzie z przyłącza napowietrznego istniejącego według istniejących umów w PGE Dystrybucja i Obrót. W celu zasilenia lokali mieszkalnych nr 3 i 4 oraz układ pomiarowy administracyjny należy wystąpić o wznowienie układów pomiarowych do PGE Dystrybucja i odpowiedni Obrót.

- napięcie sieci zasilającej 400/230V
- moc szczytowa budynku $P_{sz}=46kW*0,533=24,52kW$
- ochrona od porażeń: szybkie samoczynne wyłączenie zasilania plus wyłączniki przeciwporażeniowe różnicowo-prądowe oraz połączenia wyrównawcze główne i miejscowe
- układ zasilania budynku – TN-C
- pomiar energii czynnej – bezpośredni 5 x 1-fazowy, 1 x 3-fazowy.
- zaprojektowano wewnętrzne linie zasilające YDY 5x6mm² od pomiarów do projektowanych rozdzielnic RM-1, RM-2, RM-3(6), RM-4(8), YDY 3x6mm² do R-ŚW,

5. Zakres robót objętych projektem

Niniejszy projekt przewiduje wykonanie następujących robót:

- montaż instalacji elektrycznej gniazdkowej i oświetleniowej,
- montaż osprzętu elektrycznego,
- montaż rozdzielni RM-1, RM-2, RM-3(6), RM-4(8), R-ŚW,
- montaż rozdzielni licznikowej głównej RL/6L,
- wykonanie połączeń wyrównawczych głównych i miejscowych i Głównej Szyny Uziemiającej,

6. Instalacje w budynku

Obwody oświetleniowe wykonać przewodami YDYżo 3x1,5mm² (oprawy, zwisy) i YDYżo 4x1,5mm² w wykutych bruzdach o głębokości pozwalającej przykryć przewody warstwą 0,5cm tynku. Obwody gniazd wtyczkowych wykonać przewodami YDYżo 3x2,5mm² w wykutych bruzdach o głębokości pozwalającej przykryć przewody warstwą 0,5cm tynku. Instalować gniazda podwójne podtynkowe z bolcem ochronnym. Instalacja układana w ścianach szkieletowym drewnianych lub stalowych wykonać w osłonie rur FGL samogasnących.

Wypusty oświetleniowe zakończyć kostkami połączeniowymi.

Łączniki montować na wysokości 1,2m od podłogi, gniazda wtyczkowe w pokojach na wysokości 0,3m od podłogi, w kuchni na 1,2m.

Gniazda bryzgoszczelne IP44 w pomieszczeniu łazienek montować na wysokości 1,3m od posadzki.

Zabezpieczenie przeciążeniowo-zwarciove i przeciwporażeniowe obwodów zasilających wykonać wyłącznikami różnicowo-prądowymi i wyłącznikami zwarciovo-przeciążeniowymi, wyłączniki umiejscowić w rozdzielniach R-M i R-ŚW.

Obwody zasilające rozdzielnie RM (rozdzielnia 1x18) wykonać przewodem YDY 5x6mm², rozdzielnię R-ŚW przewodem YDY 3x6mm².

Instalację administracyjną wykonać jako wtynkową. Obwody wychodzące z komory administracyjnej zakończyć oprawami ledowymi 10-12W z czujnikami ruchu i zmierzchu

mikrofalowymi. Czas świecenia opraw w pomieszczeniu piwnicznym wydłużyć do co najmniej 5 minut, w korytarzach klatki schodowej i przed wejściem do budynku czas ustawić na pół minuty.

W pomieszczeniu świetlicy zastosować oprawy rastrowe ze świetłówkami LED o mocy 4x10W 4000K, kinkiety ze źródłem światła LED GU10 2x10W.

W pomieszczeniach sanitarnych świetlicy wiejskiej zamontować grzejniki ściennie konwektorowe o mocy 1000W.

7. Instalacja telewizyjna

Wzmacniacz antenowy umieścić na poddaszu. Zasilanie wzmacniacza wykonać oddzielnym obwodem z rozdzielni administracyjnej. Instalację w budynku wykonać przewodami RG6 w tynku. Obwody telewizyjne w pokojach zakończyć gniazdami antenowymi końcowymi.

Od wzmacniacza do anteny ułożyć przewody 2xRG6 w RL28. wyprowadzenie na dach zakończyć fajką.

Na kominie dachu zamocować uchwyt z anteną telewizji naziemnej.

8. Ochrona od porażen, połączenia wyrównawcze

Jako ochronę od porażen zastosowano szybkie wyłączenie zasilania. W rozdzielnicy licznikowej dokonać podziału PEN na PE i N. Całość instalacji w lokalach wykonać z dodatkowym przewodem PE. Przewody ochronne połączyć z bolcami gniazd wtykowych i konstrukcjami rozdzielni mieszkaniowych RM. Instalację w lokalach dodatkowo zabezpieczyć wyłącznikami ochronnymi różnicowo-prądowymi. W łazienkach i kuchniach wykonać miejscowe połączenia wyrównawcze łącząc między sobą, a następnie z przewodem PE wszystkie przewodzące rury i urządzenia. Przewód PE łączący miejscowe połączenia wyrównawcze wyprowadzić z rozdzielni mieszkaniowych RM.

7. Obliczenia

L.p.	Nazwa urządzenia	ilość	Moc kW	Moc zainstalowana kW
Rozdzielnia RM (powtarzalne przy zwiększeniu mocy przyłączeniowej do 13kW)				
1.	Oświetlenie	5	0,6	0,60
2.	Gniazda 230V	8	5	6,00
3.	Urządzenia 3-faz	1	9	9,00
			P_z	15,6
			k_j	0,70
			P_{sz}	10,92
			I_{sz}	16,78

W przypadku mocy przyłączeniowej 1-fazowej P=5kW zabezpieczenie Ib=25A.

Obliczenia spadków napięcia dla najdłuższego obwodu gniazda 230V

$$\Delta U_{\%} = \frac{2 \cdot 100 \cdot P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U^2} = \frac{2 \cdot 100 \cdot 1500W \cdot 42m}{57 \frac{m}{\Omega \cdot mm^2} \cdot 2,5mm^2 \cdot 230V^2} = 1,67\% < 5\%$$

Obliczenia spadków napięcia dla najdłuższego obwodu 400V

$$\Delta U_{\%} = \frac{100 \cdot P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U^2} = \frac{100 \cdot 9000W \cdot 15m}{57 \frac{m}{\Omega \cdot mm^2} \cdot 2,5mm^2 \cdot 400V^2} = 0,59\% < 5\%$$

Dobrano wz zalicznikowy rozdzielni RM dobrany prawidłowo $I_{dd YDY5x6} = 58A$

8. Ochrona odgromowa

I. Podstawa opracowania

1. Zlecenie inwestora
2. Obowiązujące przepisy i normy określające podstawowe zasady ochrony odgromowej:
  - a. PN-86/E-05003/01 „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne”.
  - b. PN-IEC 61024-1 „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Zasady ogólne. 2001.”

II. Zestawienie danych obliczeniowych

S – powierzchnia ogólna obiektu – 282 m²

- l – długość poziomego obrysu obiektu – 72,72 m
- n – współczynnik uwzględniający liczbę ludzi w obiekcie

wg PN-86/E-05003/01

- n = 1 - dla obiektów, w których przewiduje się przebywanie nie więcej niż 1 człowieka na 10 m² powierzchni,
- n = 2 - przy większej liczbie ludzi w obiekcie,

Przyjęto n = 1

- m - współczynnik uwzględniający położenie obiektu

wg PN-86/E-05003/01

m = 0,5 - dla budynków w zwartej zabudowie,

m = 1 - dla pozostałych obiektów

Przyjęto m = 1

- N – roczna gęstość powierzchniowa wyładowań piorunowych [m⁻²]

wg PN-86/E-05003/01

N = 1,8 * 10⁻⁶ m⁻² - dla terenów o szerokości geograficznej powyżej 51°30',

N = 2,5 * 10⁻⁶ m⁻² - dla pozostałych terenów kraju.

Położenie obiektu – miejscowość ...Jaśki 18....., ul. ....

Położenie: N ..°..' E ..°..'

Przyjęto N = 1 x 10⁻⁶ m⁻²

- A - powierzchnia równoważna zbierania wyładowań przez obiekt [m²] – do obliczenia
- p - prawdopodobieństwo wywołania szkody przez wyładowanie piorunowe p=R(Z+K) – do obliczenia

R – współczynnik uwzględniający rodzaj obiektu,

Z – współczynnik uwzględniający zawartość obiektu,

K – współczynnik uwzględniający konstrukcję obiektu,

Współczynniki R, Z i K wg poniższej tabeli

Współczynnik	Określenie	Wartość
R	Budynki mieszkalne, administracyjne itp.	0,10
	Budynki gospodarstw wiejskich i obiektów przemysłowych	0,13
	Kotłownie, stacje pomp itp.	0,14
Z	Wyposażenie typowe dla budynków mieszkalnych, biurowych, usługowych itp.	0,010
	Wyposażenie obiektów przemysłowych do produkcji i składowania materiałów niepalnych lub trudno zapalnych	0,015
	Zwierzęta hodowlane w gospodarstwach rolnych	0,020
K	Konstrukcja obiektu oraz pokrycie dachu wykonane z materia-łów niepalnych	0,005

Konstrukcja obiektu oraz pokrycie dachu wykonane z materia-łów trudno zapalnych 0,010
 Przyjęto: $R = 0,1$; $Z = 0,01$; $K = 0,005$

• h - wysokość obiektu [m].

wg PN-86/E-05003/01

Dla obiektów o wysokości h mniejszej niż 10 m należy przyjmować

$h = 10$ m.

Przyjęto $h = 10$ m

III. Obliczenie wskaźnika zagrożenia piorunowego

$W = n \times m \times N \times A \times p$

gdzie:

n - współczynnik uwzględniający liczbę ludzi w obiekcie,

m - współczynnik uwzględniający położenie obiektu,

N - roczna gęstość powierzchniowa wyładowań piorunowych [m⁻²],

A - powierzchnia równoważna zbierania wyładowań przez obiekt [m²],

p - prawdopodobieństwo wywołania szkody przez wyładowanie piorunowe.

Powierzchnię równoważną A określono według wzoru:

$A = S + 4 \times l \times h \times 50 \times h^2$

gdzie:

S - powierzchnia zajmowania przez obiekt [m²],

l - długość poziomego obrysu obiektu [m],

h - wysokość obiektu [m].

$A = 282 + (4 \times 72,72 \times 10 + (50 \times 10^2)) = 8190,8$

Prawdopodobieństwo wywołania szkody p określono według wzoru:

$p = R(Z + K)$

$p = 0,1 \times (0,01 + 0,005) = 0,0015$

Wskaźnik zagrożenia piorunowego:

$W = 1 \times 1 \times 1,8 \times 8190,8 \times 0,0015 = 2,211516 \text{E-}5$

IV. Wnioski

Wg PN-86/E-05003/01 - w zależności od wartości wskaźnika W ustala się trzy stopnie zagrożenia piorunowego:

I. $W < 5 \times 10^{-5}$ - zagrożenie małe, ochrona zbędna,

II. $5 \times 10^{-5} < W < 10^{-4}$ - zagrożenie średnie, ochrona zalecana,

III. $W > 10^{-4}$ - zagrożenie duże, ochrona wymagana.

W rozpatrywanym obiekcie zachodzi zależność I.

=> **Zagrożenie piorunowe jest małe.**

=> **Ochrona odgromowa jest zbędna.**

9. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracach instalacyjnych

Przewidywane zagrożenia mogące występować podczas realizacji robót instalatorskich to porażenie prądem z nieprawidłowo wykonanej tymczasowej instalacji prowizorycznego zasilania budowy, upadek z drabin i rusztowań.

Roboty budowlane elektryczne powinny być wykonywane przez pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje, przygotowanie zawodowe, posiadający stosowne uprawnienia oraz muszą być przeszkolone z przepisów BHP.

Budowę należy zasilć z rozdzielni tymczasowego zasilania (zgodnie z warunkami RE Ełk) wyposażonej w wyłącznik główny zasilania oraz wyłącznik różnicowo-prądowy i zabezpieczenia przeciążeniowo-zwaciowe o prawidłowo dobranych wartościach.

Wykonanie Instrukcji Bezpieczeństwa i ochrony Zdrowia (BIOZ) dla robót w remontowanym budynku należą do obowiązków kierownika budowy, zgodnie z art. 21a Dz.U. 1994 Nr 89 poz. 414.

10. Uwagi końcowe

- Niniejszy opis stanowi integralną część projektu technicznego.
- Po zakończeniu prac wykonać wymagane przepisami pomiary i badania pomontażowe i załączyć jako element dokumentacji powykonawczej.
- Przy wykonywaniu prac stosować materiały i urządzenia posiadające aktualne atesty i certyfikaty dopuszczające do ich stosowania.
- Całość prac wykonać zgodnie z obowiązującymi normami, katalogami, przepisami PBUE i BHP, uzgodnieniami branżowymi oraz „Warunkami technicznymi wykonywania i odbioru robót budowlano-montażowych” cz. V „Instalacje elektryczne” pod nadzorem osoby uprawnionej.

Opracował:
Wojciech Łapucki

SPIS TREŚCI

Oświadczenie	2
1. Uprawnienia budowlane	3
2. Izba Inżynierów Polskich	3
3. Opis techniczny	4
4. Zasilanie	5
5. Zakres robót objętych projektem	5
6. Instalacje w budynku	5
7. Instalacja telewizyjna	6
8. Ochrona od porażeń, połączenia wyrównawcze	6
7. Obliczenia	6
8. Ochrona odgromowa	7
9. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracach instalacyjnych	9
10. Uwagi końcowe	9

Oświadczenie

Oświadczam, że projekt elektryczny budowlany "Rozbudowa budynku mieszkalnego dwurodzinnego ze świetlicą wiejską ze zmianą sposobu użytkowania poddasza na poddasze użytkowe" instalacji elektrycznej zlokalizowanym w Jaśki 18 gm. Olecko został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

1. Uprawnienia budowlane

URZĄD WOJEWODZKI
w Suwałkach

(pieczęć)

Nr SUW - 87/94

Suwałki, dnia 4 grudnia 1994 r.

Decyzja o stwierdzeniu przygotowania zawodowego

do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 2 ust. 2 pkt 2, § 5 ust. 2, § 6 ust. 3^{§ 7} i § 13 ust. 1 pkt. 4 lit. "d" rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. z późniejszymi zmianami w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 46) stwierdza się, że: Obywatel(ka) WOJCIECH ŁAPUCKI (imię i nazwisko)

technik elektryk

(tytuł naukowy - zawodowy)

urodzony(a) dnia 21 kwietnia 1965 r. w Olecku

posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnej funkcji

----- kierownika budowy i robót -----

(rodzaj funkcji)

w specjalności instalacyjno - inżynieryjnej -----

(rodzaj specjalności techniczno-budowlanej)

w zakresie instalacji elektrycznych. -----

(specjalizacja zawodowa)

Obywatel(ka) Wojciech Łapucki jest upoważniony(a) do:
(imię i nazwisko)

- 1/ kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów instalacji oraz oceniania i badania stanu technicznego w zakresie instalacji elektrycznych - o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych,
- 2/ sporządzania w budownictwie jednorodzinym, zagrodowym oraz w innych budynkach o kubaturze do 1000 m³ projektów instalacji elektrycznych - o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych i schematach technicznych. -----

Z UP. WOJEWODY

mgr inż. Andrzej Marcin Kanoza
Przewodniczący Urzędu Wojewódzkiego
Pracownictwa Budowlanego

2. Izba Inżynierów Polskich

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

WAM-DN4-5G2-Q4Q *

Pan Wojciech Łapucki o numerze ewidencyjnym WAM/IE/1508/01

adres zamieszkania ul. Sienkiewicza 6, 19-400 Olecko

jest członkiem Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2018-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2017-12-15 roku przez:

Mariusz Dobrzeński, Przewodniczący Rady Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 3 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piiib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

3. Opis techniczny

Do projektu instalacji elektrycznej rozbudowa budynku mieszkalnego dwurodzinnego ze świetlicą wiejską ze zmianą sposobu użytkowania poddasza na poddasze użytkowe budynku Gminy Olecko w miejscowości Jaśki 18.

4. Zasilanie

Budynek zasilany będzie z przyłącza napowietrznego istniejącego według istniejących umów w PGE Dystrybucja i Obrót. W celu zasilenia lokali mieszkalnych nr 3 i 4 oraz układ pomiarowy administracyjny należy wystąpić o wznowienie układów pomiarowych do PGE Dystrybucja i odpowiedni Obrót.

- napięcie sieci zasilającej 400/230V
- moc szczytowa budynku $P_{sz}=46kW*0,533=24,52kW$
- ochrona od porażeń: szybkie samoczynne wyłączenie zasilania plus wyłączniki przeciwporażeniowe różnicowo-prądowe oraz połączenia wyrównawcze główne i miejscowe
- układ zasilania budynku – TN-C
- pomiar energii czynnej – bezpośredni 5 x 1-fazowy, 1 x 3-fazowy.
- zaprojektowano wewnętrzne linie zasilające YDY 5x6mm² od pomiarów do projektowanych rozdzielnic RM-1, RM-2, RM-3(6), RM-4(8), YDY 3x6mm² do R-ŚW,

5. Zakres robót objętych projektem

Niniejszy projekt przewiduje wykonanie następujących robót:

- montaż instalacji elektrycznej gniazdkowej i oświetleniowej,
- montaż osprzętu elektrycznego,
- montaż rozdzielni RM-1, RM-2, RM-3(6), RM-4(8), R-ŚW,
- montaż rozdzielni licznikowej głównej RL/6L,
- wykonanie połączeń wyrównawczych głównych i miejscowych i Głównej Szyny Uziemiającej,

6. Instalacje w budynku

Obwody oświetleniowe wykonać przewodami YDYżo 3x1,5mm² (oprawy, zwisy) i YDYżo 4x1,5mm² w wykutych brzdach o głębokości pozwalającej przykryć przewody warstwą 0,5cm tynku. Obwody gniazd wtyczkowych wykonać przewodami YDYżo 3x2,5mm² w wykutych brzdach o głębokości pozwalającej przykryć przewody warstwą 0,5cm tynku. Instalować gniazda podwójne podtynkowe z bolcem ochronnym. Instalacja układana w ścianach szkieletowym drewnianych lub stalowych wykonać w osłonie rur FGL samogasnących.

Wypusty oświetleniowe zakończyć kostkami połączeniowymi.

Łączniki montować na wysokości 1,2m od podłogi, gniazda wtyczkowe w pokojach na wysokości 0,3m od podłogi, w kuchni na 1,2m.

Gniazda bryzgoszczelne IP44 w pomieszczeniu łazienek montować na wysokości 1,3m od posadzki.

Zabezpieczenie przeciążeniowo-zwarciove i przeciwporażeniowe obwodów zasilających wykonać wyłącznikami różnicowo-prądowymi i wyłącznikami zwarciovo-przeciążeniowymi, wyłączniki umiejscowić w rozdzielniach R-M i R-ŚW.

Obwody zasilające rozdzielnie RM (rozdzielnia 1x18) wykonać przewodem YDY 5x6mm², rozdzielnię R-ŚW przewodem YDY 3x6mm².

Instalację administracyjną wykonać jako wtynkową. Obwody wychodzące z komory administracyjnej zakończyć oprawami ledowymi 10-12W z czujnikami ruchu i zmierzchu

mikrofalowymi. Czas świecenia opraw w pomieszczeniu piwnicznym wydłużyć do co najmniej 5 minut, w korytarzach klatki schodowej i przed wejściem do budynku czas ustawić na pół minuty.

W pomieszczeniu świetlicy zastosować oprawy rastrowe ze świetłówkami LED o mocy 4x10W 4000K, kinkiety ze źródłem światła LED GU10 2x10W.

W pomieszczeniach sanitarnych świetlicy wiejskiej zamontować grzejniki ściennie konwektorowe o mocy 1000W.

7. Instalacja telewizyjna

Wzmacniacz antenowy umieścić na poddaszu. Zasilanie wzmacniacza wykonać oddzielnym obwodem z rozdzielni administracyjnej. Instalację w budynku wykonać przewodami RG6 w tynku. Obwody telewizyjne w pokojach zakończyć gniazdami antenowymi końcowymi.

Od wzmacniacza do anteny ułożyć przewody 2xRG6 w RL28. wyprowadzenie na dach zakończyć fajką.

Na kominie dachu zamocować uchwyt z anteną telewizji naziemnej.

8. Ochrona od porażen, połączenia wyrównawcze

Jako ochronę od porażen zastosowano szybkie wyłączenie zasilania. W rozdzielnicy licznikowej dokonać podziału PEN na PE i N. Całość instalacji w lokalach wykonać z dodatkowym przewodem PE. Przewody ochronne połączyć z bolcami gniazd wtykowych i konstrukcjami rozdzielni mieszkaniowych RM. Instalację w lokalach dodatkowo zabezpieczyć wyłącznikami ochronnymi różnicowo-prądowymi. W łazienkach i kuchniach wykonać miejscowe połączenia wyrównawcze łącząc między sobą, a następnie z przewodem PE wszystkie przewodzące rury i urządzenia. Przewód PE łączący miejscowe połączenia wyrównawcze wyprowadzić z rozdzielni mieszkaniowych RM.

7. Obliczenia

L.p.	Nazwa urządzenia	ilość	Moc kW	Moc zainstalowana kW
Rozdzielnia RM (powtarzalne przy zwiększeniu mocy przyłączeniowej do 13kW)				
1.	Oświetlenie	5	0,6	0,60
2.	Gniazda 230V	8	5	6,00
3.	Urządzenia 3-faz	1	9	9,00
			P_z	15,6
			k_j	0,70
			P_{sz}	10,92
			I_{sz}	16,78

W przypadku mocy przyłączeniowej 1-fazowej P=5kW zabezpieczenie Ib=25A.

Obliczenia spadków napięcia dla najdłuższego obwodu gniazda 230V

$$\Delta U_{\%} = \frac{2 \cdot 100 \cdot P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U^2} = \frac{2 \cdot 100 \cdot 1500W \cdot 42m}{57 \frac{m}{\Omega \cdot mm^2} \cdot 2,5mm^2 \cdot 230V^2} = 1,67\% < 5\%$$

Obliczenia spadków napięcia dla najdłuższego obwodu 400V

$$\Delta U_{\%} = \frac{100 \cdot P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U^2} = \frac{100 \cdot 9000W \cdot 15m}{57 \frac{m}{\Omega \cdot mm^2} \cdot 2,5mm^2 \cdot 400V^2} = 0,59\% < 5\%$$

Dobrany włącznikowy rozdzielni RM dobrany prawidłowo $I_{dd} YDY5x6 = 58A$

8. Ochrona odgromowa

I. Podstawa opracowania

1. Zlecenie inwestora
2. Obowiązujące przepisy i normy określające podstawowe zasady ochrony odgromowej:
  - a. PN-86/E-05003/01 „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne”.
  - b. PN-IEC 61024-1 „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Zasady ogólne. 2001.”

II. Zestawienie danych obliczeniowych

S – powierzchnia ogólna obiektu – 282 m²

- l – długość poziomego obrysu obiektu – 72,72 m
- n – współczynnik uwzględniający liczbę ludzi w obiekcie

wg PN-86/E-05003/01

- n = 1 - dla obiektów, w których przewiduje się przebywanie nie więcej niż 1 człowieka na 10 m² powierzchni,
- n = 2 - przy większej liczbie ludzi w obiekcie,

Przyjęto n = 1

- m - współczynnik uwzględniający położenie obiektu

wg PN-86/E-05003/01

m = 0,5 - dla budynków w zwartej zabudowie,

m = 1 - dla pozostałych obiektów

Przyjęto m = 1

- N – roczna gęstość powierzchniowa wyładowań piorunowych [m-2]

wg PN-86/E-05003/01

N = 1,8 * 10⁻⁶ m-2 - dla terenów o szerokości geograficznej powyżej 51°30',

N = 2,5 * 10⁻⁶ m-2 - dla pozostałych terenów kraju.

Położenie obiektu – miejscowość ...Jaśki 18....., ul. ....

Położenie: N ..°..' E ..°..'

Przyjęto N = 1 x 10⁻⁶ m-2

- A - powierzchnia równoważna zbierania wyładowań przez obiekt [m²] – do obliczenia
- p - prawdopodobieństwo wywołania szkody przez wyładowanie piorunowe p=R(Z+K) – do obliczenia

R – współczynnik uwzględniający rodzaj obiektu,

Z – współczynnik uwzględniający zawartość obiektu,

K – współczynnik uwzględniający konstrukcję obiektu,

Współczynniki R, Z i K wg poniższej tabeli

Współczynnik	Określenie	Wartość
--------------	------------	---------

R	Budynki mieszkalne, administracyjne itp.	0,10
---	--	------

	Budynki gospodarstw wiejskich i obiektów przemysłowych	0,13
--	--	------

	Kotłownie, stacje pomp itp.	0,14
--	-----------------------------	------

Z	Wypożyczenie typowe dla budynków mieszkalnych, biurowych, usługowych itp.	0,010
---	---	-------

	Wypożyczenie obiektów przemysłowych do produkcji i składowania materiałów niepalnych lub trudno zapalnych	0,015
--	---	-------

	Zwierzęta hodowlane w gospodarstwach rolnych	0,020
--	--	-------

K	Konstrukcja obiektu oraz pokrycie dachu wykonane z materia-łów niepalnych	0,005
---	---	-------

Konstrukcja obiektu oraz pokrycie dachu wykonane z materia-łów trudno zapalnych 0,010
 Przyjęto: $R = 0,1$; $Z = 0,01$; $K = 0,005$

• h - wysokość obiektu [m].

wg PN-86/E-05003/01

Dla obiektów o wysokości h mniejszej niż 10 m należy przyjmować

$h = 10$ m.

Przyjęto $h = 10$ m

III. Obliczenie wskaźnika zagrożenia piorunowego

$W = n \times m \times N \times A \times p$

gdzie:

n - współczynnik uwzględniający liczbę ludzi w obiekcie,

m - współczynnik uwzględniający położenie obiektu,

N - roczna gęstość powierzchniowa wyładowań piorunowych [m⁻²],

A - powierzchnia równoważna zbierania wyładowań przez obiekt [m²],

p - prawdopodobieństwo wywołania szkody przez wyładowanie piorunowe.

Powierzchnię równoważną A określono według wzoru:

$A = S + 4 \times l \times h \times 50 \times h^2$

gdzie:

S - powierzchnia zajmowania przez obiekt [m²],

l - długość poziomego obrysu obiektu [m],

h - wysokość obiektu [m].

$A = 282 + (4 \times 72,72 \times 10 + (50 \times 10^2)) = 8190,8$

Prawdopodobieństwo wywołania szkody p określono według wzoru:

$p = R(Z + K)$

$p = 0,1 \times (0,01 + 0,005) = 0,0015$

Wskaźnik zagrożenia piorunowego:

$W = 1 \times 1 \times 1,8 \times 8190,8 \times 0,0015 = 2,211516 \text{E-}5$

IV. Wnioski

Wg PN-86/E-05003/01 - w zależności od wartości wskaźnika W ustala się trzy stopnie zagrożenia piorunowego:

I. $W < 5 \times 10^{-5}$ - zagrożenie małe, ochrona zbędna,

II. $5 \times 10^{-5} < W < 10^{-4}$ - zagrożenie średnie, ochrona zalecana,

III. $W > 10^{-4}$ - zagrożenie duże, ochrona wymagana.

W rozpatrywanym obiekcie zachodzi zależność I.

=> **Zagrożenie piorunowe jest małe.**

=> **Ochrona odgromowa jest zbędna.**

9. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracach instalacyjnych

Przewidywane zagrożenia mogące występować podczas realizacji robót instalatorskich to porażenie prądem z nieprawidłowo wykonanej tymczasowej instalacji prowizorycznego zasilania budowy, upadek z drabin i rusztowań.

Roboty budowlane elektryczne powinny być wykonywane przez pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje, przygotowanie zawodowe, posiadający stosowne uprawnienia oraz muszą być przeszkolone z przepisów BHP.

Budowę należy zasilć z rozdzielni tymczasowego zasilania (zgodnie z warunkami RE Ełk) wyposażonej w wyłącznik główny zasilania oraz wyłącznik różnicowo-prądowy i zabezpieczenia przeciążeniowo-zwaciowe o prawidłowo dobranych wartościach.

Wykonanie Instrukcji Bezpieczeństwa i ochrony Zdrowia (BIOZ) dla robót w remontowanym budynku należą do obowiązków kierownika budowy, zgodnie z art. 21a Dz.U. 1994 Nr 89 poz. 414.

10. Uwagi końcowe

- Niniejszy opis stanowi integralną część projektu technicznego.
- Po zakończeniu prac wykonać wymagane przepisami pomiary i badania pomontażowe i załączyć jako element dokumentacji powykonawczej.
- Przy wykonywaniu prac stosować materiały i urządzenia posiadające aktualne atesty i certyfikaty dopuszczające do ich stosowania.
- Całość prac wykonać zgodnie z obowiązującymi normami, katalogami, przepisami PBUE i BHP, uzgodnieniami branżowymi oraz „Warunkami technicznymi wykonywania i odbioru robót budowlano-montażowych” cz. V „Instalacje elektryczne” pod nadzorem osoby uprawnionej.

Opracował:
Wojciech Łapucki